

Gjør det selv
– og spar over **8.000,-**

Gjør Det Selv

VANSKELIGHETSGRAD:

Vet du hvordan du bruker en overfres, er det ingen store utfordringer i denne jobben. Øv deg eventuelt på en platestump først.

TIDSFORBRUK:

Du klarer fint å frese ut til og montere 30 meter takrenne på ei helg.

PRIS:

Cirka 250 kroner per meter takrenne – alt inkludert. I dette tilfellet ble det cirka 9000 kroner.

Nedfelte rennekroker

Nye, flotte takrenner på ei helg

Det er ikke vanskelig å sette nye takrenner på huset. Legger du nytt tak samtidig, kan lese om hvordan du freser rennekrokene ned i undertaket her.

Nytt tak og nytt undertak kaller også på nye takrenner. De er ikke spesielt dyre, og når du monterer dem selv, sparer du en pen slump med penger. I denne artikkelen har vi lagt et fast undertak, som skal kles med takbelegg. Om taket er av plater eller rupanel spiller ingen rolle. Rennekrokene freses under alle omstendigheter ned i underla-

get før takbelegget legges på plass. Det gjør du med en overfres, som raskt lager de sporene rennekrokene skal ligge i.

Før du kaster deg opp på stillaset, og begynner å frese i undertaket, er det en fordel at du tester metoden i ro og mak på en platestump. Montering av fresemal og fresing etter malen skal du nemlig være helt trygg på før du begynner for

alvor. Men når teknikken først sitter, går jobben fort, og du vil kunne utføre et stykke flott tømmerarbeid på taket i løpet av kort tid.

Hvis du vil vite mer om legging av undertak, takbelegg og montering av takrenner, kan du finne masser av lesestoff om det i det store artikkelarkivet på hjemmesiden vår, www.gjoerdetselv.com.

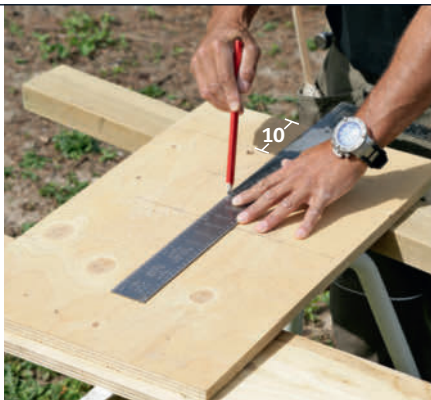
Utfresing i undertaket

Du kan montere takrenner på rennekroker som sitter på forkantbordet. Men du kan også bruke den mer solide utgaven, som skrues fast til undertaket. Skal du da legge takbelegg oppå, er det nødvendig å frese rennekrokene ned i undertaket. Det er dette vi viser deg her.

Det er ikke vanskelig, bare du lager deg en fresemal først. Da er du sikker på at utfresingene blir like hver gang. Søk på www.gjoerdetselv.com etter "fres med kopiring". Da kan du se hvordan du regner ut hvor stort hullet i malen skal være. Det varierer nemlig etter dimensjonene på fresestålet og den kopiringen som brukes. Den luften som skal legges til i malen, beregnes etter en enkel formel:

Kopiringens diameter minus fresestålets diameter, dividert med 2.

Hvis du har en kopiring på 16 mm og et fresestål på 12 mm, skal du legge til 2 mm rundt fresestålet $[(16 - 12) : 2 = 2]$.

1 Begynn med en mal av en kryssfinérplate. Strek opp en rennekrok på platen, og legg til luft rundt den. I vårt tilfelle er det 2 mm, og hullet skal ligge 10 cm inn på platen. Det tilsvarer bredden til styrebordet på undersiden.

2 Sag ut hullet etter de ytterste strekene. Bruk en stikksag, og slip hullet rent med slipepapir.

3 Skru et (10 cm) bredt styrebord på baksiden. Sørg for at bordet ligger helt vinkelrett på hullet i malen. Dermed har du et fast anlegg, som skal dyttes helt inntil kanten av undertaket før du freser.

4 Merk opp på taket hvor krokene skal være. En avstand på 60 cm er maksimum. Hvis du har et innvendig hjørne, så begynn merkingen der, slik at hjørnerennen blir understøttet riktig.

DETTE HAR VI BRUKT

Materialer

Svartlakkert alusinktakrenne, her fra Icopal:

- 6 takrenner à 600 cm
- 36 rennekroker à 21 cm
- 3 skjøtestykker
- 2 stk. 90 graders innv. hjørne
- 6 endestykker
- 4 nedløpsstusser
- 4 nedløpsrør à 250 cm
- 4 bøyer
- 8 rørbæringer

Dessuten:

- Takrennelim
- Takfotbeslag
- Aluminiumsspiker
- 15 mm kryssfinér til styrebord
- Skruer

Spesialverktøy

- Overfres
- Rennekroksnekker

5 Dytt malen opp til takkanten, og la den flukte med oppmerksingsstreken i siden. Skru fast malen med et par skruer, slik at den ikke glipper mens du freser.

6 Fres ut til rennekrokene etter strekene. I forkant skal du ha justert frese dybden, slik at den tilsvarer tykkelsen på rennekrokene. Det vil være 4-6 mm, avhengig av dimensjonen på takrennen.

Bøying av rennekroker

For å lede vannet mot nedløpet, skal takrennen ha et fall på 1,5-2 mm per meter. Fallet oppnås ved å bøye rennekrokene i forskjellige lengder. Finn ut hvor mange rennekroker du skal bruke – de skal sitte med cirka 60 cm avstand – og legg dem opp ved siden av hverandre.

Beregn fallet, og tegn det inn på rennekrokene. Her hvor vi skal sette opp 11 m takrenne, skal vi bruke 18 kroker.

Legg opp krokene ved siden av hverandre og tegn inn fallet før du bøyer dem.

1 Legg opp alle rennekroker til en langside på en plan flate, tett ved siden av hverandre. Her er det 18 kroker, som skal fordeles langs cirka 11 meter tak.

Bruk evt. en hvit fargeblyant. Den er lettere å se på de svarte krokene.

2 Tegn inn fallet på rennekrokene. Fallet skal her være 1,5 mm per meter, dvs. 16,5 mm på 11 m tak. Tegn opp etter en vinkel eller en linjal. Skriv nummer på krokene, så du har kontroll på rekkefølgen.

Rennekrokene skrues fast etter en snor, som spennes stramt mellom de to ytterste krokene. Da kan du hele tiden se om fallet er riktig.

3 Bøy den første rennekroken. Skru fast rennekroksknekkeren på et bord, og prøv deg fram til du finner vinkelen. Forkant av rennen skal ligge 1-2 mm under bakkanten, slik at evt. overskuddsvann ikke renner baklengs ned på husveggen.

4 Bøy alle rennekrokene etter strekene. Legg dem tilbake i den rekkefølgen de skal brukes. Merk deg at jo kortere den rette delen av kroken er, desto større vil fallet på takrennen være.

5 Hold kontroll på rekkefølgen. Alle rennekrokene blir forskjellige, og det er viktig at du setter dem opp i rekkefølge. **VIKTIG! Der den rette delen av rennekroken er kortest, er rennen dypest. I den enden skal nedløpsstussen sitte.**

6 Skru fast alle rennekrokene i sporene. Begynn med de ytterste, og spenn ut en snor mellom dem. Da har du en ekstra kontroll når du setter fast de mellomliggende rennekrokene.

Tilpassing og oppsetting av renner

Uansett om takrennene er av plast, sink, stål eller alusink, må du tilpasse dem i lengden. Er de for lange, må du kappe dem. Det gjør du best med en baufil med et blad som passer til materialet.

Er delene for korte, må du skjøte dem – det gjør du med skjøteledd, som klemmes rundt selve tagrenden, mens nedløpsrørene bare dyttes inn i hverandre. Noen modeller settes også sammen med spesielle rørskjøter. Sjekk det når du bestiller takrennene.

TIPS

Takrenner skal renses. Uansett alder på takrennene, skal du se over dem en gang i halvåret, og tømme dem for løv og skitt. Ellers tetter nedløpene seg, og vannet vil renne utover sidene, og inn på husveggen. Det er klinete, det er irriterende og det kan ikke minst skade huset.

1 Merk opp på takrennen hvor den skal skjæres. Om det er ute i enden eller inne i et hjørne som her er underordnet, bare strek opp med en blyant.

2 Kapp takrennen med en baufil. Du skal ikke bruke vinkelsliper på alusinkrenner, fordi varmen den skaper ødelegger rennen. Det er heller ikke nødvendig – rennen er lett å sage i.

3 Fil de skarpe kantene (gradene) glatte, da de kan skape utette skjøter. De fjernes raskt med et par strøk med en fintannet fil. Pass på ikke å skade overflaten.

4 Skjøten er enkel. Dytt rennedelene nesten helt sammen, og monter et skjøtebeslag. Det er en halvrund bøyle med gummibelegg på innsiden.

5 Monter hjørnet først, hvis du har et hjørne, og beveg deg ut mot endene. Merk deg at hjørneelementet bæres av to rennekroker som sitter ganske tett.

6 Slå på beslag når takrennene er på plass. Takfotbeslaget spikres på. Det er utstyrt med en asfaltstripe, slik at takbelegget har noe å hefte fast til.

7 Takfotbeslaget leder vannet fra taket helt ned i takrennen, slik at det ikke renner ned på veggen. Derfor skal det gå litt ned i takrennen.

Montering av takrenne og nedløpsrør

Er takrennen over 6 m lang, skal du kanskje ha mer enn ett nedløp, ellers vil det kunne få problemer med å ta unna for store mengder vann fra kraftige regnskyl. Les om hvordan du finner ut av det på hjemmesiden til leverandøren.

Her er det en takflate på den ene siden på cirka 55 kvadratmeter. Det er ikke uvanlig med 15 mm nedbør på en halvtime (som noen definerer som skybrudd). Det er i så fall 875 liter vann på denne ene takflaten. Husk derfor å sjekke forhandlerens hjemmesider for beregning av hvor store takrenner du skal sette opp.

1 Mål opp hvor nedløpet skal være, ved å måle inn fra enden av veggen. Nedløpet skal være rett over avløpet.

2 Sag ut hullet til nedløpet i takrennen med to skrå snitt med ei baufil. Fil kanten glatt, slik at det ikke blir noen skarpe grader.

De små flikene bøyes med fingrene.

4 Monter nedløpsstussen rett under hullet, og bøy de små flikene rundt kanten av takrennen. Det skal ikke limes, stussen blir sittende godt uansett.

Denne siden skal vende inn mot huset.

5 Legg på plass takrennen i rennekrokene, med de overbøyde flikene inn mot veggen. Da synes de ikke nede fra bakken.

6 Lim fast endestykkene med en stripe takrennelim. Den tetter og limer skjøten samtidig. Husk at metallet skal avfettes før du limer.

8 Hold opp en rørbæring, og mål avstanden (A) til nedløpsstussen, slik at du kan tilpasse en bøy som skal gå ned i det loddrette nedløpsrøret.

9 Sett sammen bøyen, og sett den fast i nedløpsrøret. Hold et vater på nedløpsrøret, slik at du kan sjekke at avstanden (A) passer fra hullet i bøyen og til dit rørbæringen skal sitte på røret.

10 Monter bøyen, og mål avstanden ned til avløpet. Kapp eller forleng deretter lengden på nedløpsrøret.

3 Bøy ned kanten med en tang, slik at vannet fritt kan renne ned i nedløpet. Det er nok å bøye de ytterste par millimeterne med en vannpumpetang.

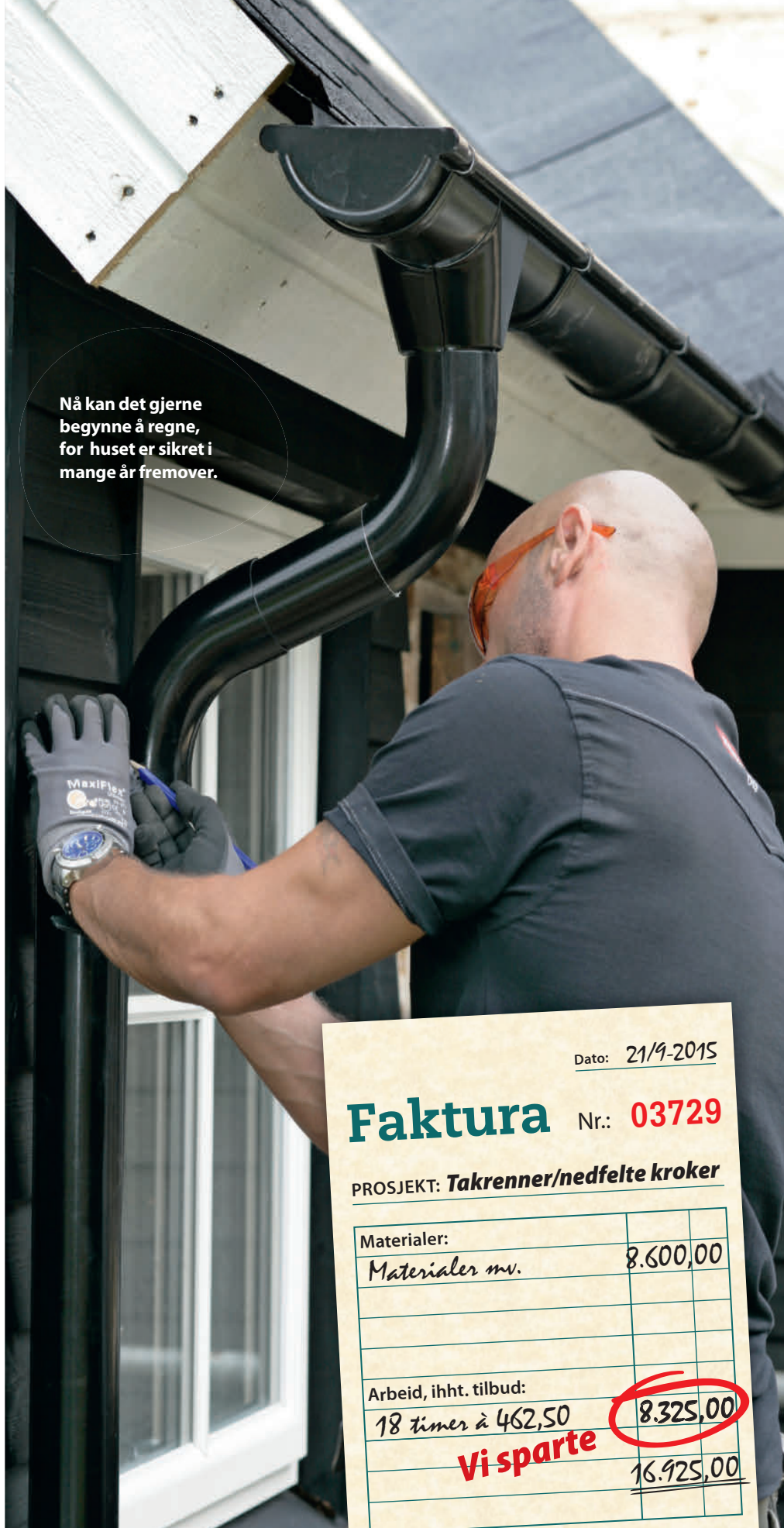

7 Endestykket dyttes inn i rennen, og overskytende lim tørkes av med en klut på begge sider. Gjør det straks. Når limet er herdet, må det fjernes med en kniv.

11 Merk opp der rørbæringene skal sitte, og skru dem fast. Avslutt med å montere nedløpsrøret, og fortsett med de øvrige nedløpene.

Nå kan det gjerne begynne å regne, for huset er sikret i mange år fremover.

Dato: 21/9-2015
Faktura Nr.: 03729

PROSJEKT: **Takrenner/nedfelte kroker**

Materialer:		
Materialer mv.	8.600,00	
Arbeid, ihht. tilbud:		
18 timer à 462,50	8.325,00	
Vi sparte		
	16.925,00	

Arbeidsgodtgjørelsen er fastsatt på skjønn etter et sammenlignbart tilbud fra en håndverker. Alle priser er med moms.